

Dosarul nr. 2ra-1978/19

Prima instanță: Judecătoria Căușeni sediul central (jud. S. Pleșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, I. Cotruță, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

16 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Chișcă împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Căușeni și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral

împotriva deciziei din 2 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 4 decembrie 2018 a Judecătoriei Căușeni sediul central, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 12 septembrie 2018, Andrei Chișcă a depus cerere de chemare în judecată împotriva CTAS Căușeni și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că la 10 decembrie 2016, a depus cerere la CTAS Căușeni pentru stabilirea cuantumului pentru vârsta de pensionare, anexând toate actele solicitate.

La 5 februarie 2017, a primit prima pensie și a aflat că pensia lui este în mărime de 999,40 de lei și compensația lunară în sumă de 180 de lei.

Nefiind de acord cu cuantumul pensiei stabilite, la 13 aprilie 2017, a depus o cerere prealabilă, conform art. 14 din Legea contenciosului administrativ, la CTAS Căușeni, prin care a solicitat ca să-i fie inclusă perioada 18 decembrie 1989 – 31 decembrie 1997 în care a lucrat în calitate de inginer pentru protecția muncii la SA „Curcubeul”.

Prin răspunsul nr. I-01/14-588 din 16 mai 2017 primit de la CTAS Căușeni, cererea lui a fost respinsă formal.

A precizat că, între timp, dânsul s-a adresat la Camera Înregistrării de Stat pentru a-i fi prezentat istoricul la SA „Curcubeul” și prin Informația nr. 17 din 21 martie 2017, a primit actul solicitat.

Ca urmare, nefiind de acord cu răspunsul primit de la CTAS Căușeni, la 25 iulie 2017, s-a adresat cu o cerere în instanța de contencios administrativ, astfel, prin hotărârea din 26 septembrie 2017 a Judecătoriei Căușeni sediul central, a fost admisă acțiunea, a fost obligată CTAS Căușeni și Casa Națională de Asigurări Sociale să-i includă în stagiul lui de cotizare pentru stabilirea pensiei perioada 18 decembrie 1989 – 31 decembrie 1997, pe când activa în calitate de inginer pentru protecția muncii la SA „Curcubeul”, ținându-se cont de certificatul de salariu prezentat.

A remarcat că deoarece funcționarii publici împuterniciți i-au stabilit o pensie în mărime de 999,40 lei în loc de 2 986,26 de lei, la 15 iulie 2017, a avut o stare de stres, fiind internat în staționarul IMSP Institutul de Neurologie, secția Neurologie Vasculară și Extrapiramidală.

A precizat că, potrivit extrasului din fișa medicală a bolnavului de staționar nr. 3674, diagnosticul secundar la externare a fost XXXXX.

Toate aceste consecințe au avut loc ca rezultat al acțiunilor CTAS Căușeni și CNAS, care, potrivit prevederilor art. 1398 alin. (1), 1404 alin. (1), 1422 și 1423 Cod civil, urmează să-i repare prejudiciul moral pe care îl estimează în quantum de 100 000 de lei.

Totodată, a învederat că în legătură cu litigiul ce a derulat, dânsul a suportat cheltuieli de judecată în sumă de 400 de lei pentru deplasare la instanța de judecată și în sumă de 5 000 de lei pentru asistență juridică.

Reieșind din prevederile art. 619 alin. (1) Cod civil, a evidențiat că pârâții urmează să-i achite dobânda de întârziere în quantum de 1 931 de lei și rata de inflație pentru perioada ianuarie 2017 – decembrie 2017 în mărime de 2 823 de lei.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 619 alin. (1), 1398 alin. (1), 1404 alin. (1), 1422 și 1423 Cod civil, art. 4, 5, 117, 118, 90 alin. (2) lit. d), 96 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul CTAS Căușeni și CNAS în beneficiul lui a cheltuielilor de transport în sumă de 400 de lei pentru participarea la ședințele de judecată din 22 august 2017 și 12 septembrie 2017, a cheltuielilor legate de asistența juridică pentru întocmirea cererii prealabile, a cererii de chemare în judecată în contenciosul administrativ și pentru referințele în sumă de 5 000 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 1 931 de lei, a ratei de inflație pentru perioada ianuarie 2017 – decembrie 2017 în sumă de 2 823 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 100 000 de lei.

Prin hotărârea din 4 decembrie 2018 a Judecătoriei Căușeni sediul central, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost încasată de la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni și Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Andrei Chișcă suma de 2 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, a fost respinsă acțiunea.

Prin decizia din 2 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea primei instanțe.

Prima instanță și instanța de apel au conchis că printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă (hotărârea din 26 septembrie 2017 a Judecătoriei Căușeni sediul central), a fost stabilită ilegalitatea acțiunilor organului de asigurări sociale comise la stabilirea pensiei lui Andrei Chișcă, prin urmare, sunt întrunite condițiile reparării prejudiciului moral cauzat prin actul administrativ.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au relevat că prin actul administrativ ilegal, emis de organul de asigurări sociale, a fost adusă atingere dreptului lui Andrei Chișcă la pensie, care constituie un element definitoriu al protecției sociale și joacă rol primordial la crearea condițiilor optime și asigurarea cadrului vital al oamenilor, iar simpla constatare a încălcării nu este susceptibilă să aducă satisfacție persoanei lezate în drept.

Având în vedere caracterul și circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și natura dreptului încălcat, instanțele de judecată ierarhic inferioare au concluzionat că suma de 2 000 de lei cu titlu de prejudiciului moral este echitabilă și suficientă pentru a aplana suferințele morale pe care Andrei Chișcă le-a suportat.

La 14 august 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 2 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei hotărâri de respingere a acțiunii ca nefondată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, deoarece la emiterea acesteia instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Cu referire la prevederile art. 118 alin. (1) CPC, a remarcat că prejudiciul moral pe care intimatul l-a invocat în cererea de chemare în judecată, admis parțial prin hotărârea primei instanțe menținută în vigoare de către instanța de apel, nu a fost probat în niciun fel, fiind unul pur declarativ.

Astfel, nu a fost constatată legătura de cauzalitate dintre prejudiciul moral pretins și acțiunile Casei Naționale de Asigurări Sociale, or, prin acțiunile sale, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a provocat careva suferințe morale, ci la examinarea cererii intimatului, s-a condus în strictă conformitate de prevederile legale în vigoare.

Având în vedere prevederile art. 1422 alin. (1) și 1423 Cod civil, a considerat neîntemeiată încasarea prejudiciului moral în sumă de 2 000 de lei din contul CNAS, or, însăși constatarea încălcării dreptului și obligarea recalculării pensiei pentru limită de vârstă, ținându-se cont de certificatul de salariu prezentat de la SA „Curcubeul”, reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 14 august 2019 împotriva deciziei din 2 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Examinând temeiurile recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de

apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari